

ШКОЛСКІЙ ЛИСТЬ.

Одговорный уредникъ: Ђорђе Райковићъ.

Овай листъ излази сваке недеље једанпутъ. Цена му је до конца ове године 1 фор. съ поштариномъ.

Број 2.

23. Октобра

1858.

О издавању овога листа.

Кадъ съ временомъ, може бити у овоме истоме листу, будемо читали шта се за наше школе радио одъ сто година на овој а одъ 30 година на оној страни Дунава и Саве, чудићемо се како је било могуће, да су наше мале народне школе биле тако за-немарене. Видићемо да се о њима радило, али да се радило слабо и да се на овој страни урадило више ништа. Добри учитељи били су врло рѣдки, и то су били само они, кои су сами својимъ трудомъ позивъ свой учили. Препарандија пре неколико десетина година била је далеко боля него у посљедње време. Књиге и друге справе све су биле неудесне. Народъ је плаћао учитељ истине слабо али тако рећи сасвимъ за бадава. Деца су ишла у школу по 4—5 година и за тако дugo време многа и многа нису научила ни читати, ни писати. Та и учитеља било је много и много, кои нису знали ни прилично читати. И данасъ их има, кои никако нису зато. Они люди, кои нису ни за који други нижи посао били, тражили су и примани су на племенити посао учитељски. Тако су најъ на овој страни и биле школе уобичајене свашта пре него школе. Име то оне нису заслуживале. Пријатељи просвете свога народа викали су и викали, да се на школе наше они смиљу, кои су имали дужностъ да се

ньима стараю, пакъ да ихъ разумно уреде и устрое по потреби нашей и по примѣру други народа, али сви такови гласови били су бадава.

Изъ прошлога, садашнѣга и будућега живота наши школа найболѣ ћемо се увѣрити, да су понайвише они криви, што су школе тако рђаве биле, коима є старакъ надъ ньими било повѣreno. Ђанъ човѣкъ, било у коме му драго послу, кадаръ є учинита вине него множина други, сајо кадъ посао свой разумѣ и топле волѣ за напредакъ нѣговъ има.

О користи школа и кодъ насъ се говорило више пута. Говориће се вальда у листу овоме и одъ сада. Савъ сретни и изображеніи свѣтъ сматра ий као свою прву потребу. Државама честитимъ оне су прва брига. Гдѣ су добре школе, ту є добра просвѣта; гдѣ є добра просвѣта, ту є добаръ, честитъ и сретанъ народъ.

И ми имамо узрока надати се да ћемо крозъ коју годину имати ако не све а оно доста добри школа. Има изгледа, да ће крозъ неколико година бити найслабиѣ болѣ него што су до сада биле најяче. Већъ видимо да се о препороџеню ньиовомъ яко ради. Само правительство наше аустриско настојава о томе и кодъ насъ онако исто као и кодъ други народа. У србской кнежевини и до сада се око тога настојавало. Найболя воля самога правительства остає неиспунѣна ако му ние био сретанъ изборъ у людима, кое на то позове. Кодъ насъ у Войводству садъ је повѣрило правительство посао тай човѣку, који га разумѣ, и који се о нѣму съ наибољомъ вольомъ, највећомъ ревности и любави стара. Оно, што є онъ за ову прошлу годину урадио, дає намъ довольно емства, да ће наше школе крозъ кратко време бити онакове, какове треба да су. Школе наше у војничкѣ граници вальда неће иза ови други изостаяти. Варадинской краи-

ни дало је правительство овога лѣта навластитогъ управителя школа, кога до сада нисе било. У кнезевини су у овој години постављена узъ начелника просвѣте јошъ четри секретара. По броју лица правительство је тамошње учинило доста; по знаню и ревности види ће се скоро какавъ му је био изборъ.

У садашњимъ околностима, у коима се тако рећи са свију страна настало је побољшаню и болјемъ напредку наши школа, заиста је било нуждно, да имамо школски листъ, као што га имају скоро сви други народи. Мене је ц. к. школски савјетникъ г. Натошевећ је позвао да такавъ листъ издајемъ. У почетку живље радић око школа, где многи учитељи јоштъ не знају цѣнити ни позивъ свой, ни намјеру таквога листа, слаби су изгледи да ће се листъ такавъ моћи одржати. При свему томе я самъ се тога подватио и ево листъ издавати почео.

У послу овоме двју су помоћи нуждне: душевна и новчана. Осимъ редакције одъ школскога савјетника г. Натошевића и г. професора Вукићевића за сада највећу помоћь душевну изчекујемо и о њој смо увѣрени. Дали ће у толикомъ нашемъ народу наћи се јоштъ кој приятель школе и младога нашега нараштая, кој ће са знанимъ својимъ у помоћь притећи? — Я самъ готовъ валине чланке правично награђивати.

Кадъ би сви они учитељи, који су у станју, листъ овай по ову цѣну држали, може бити да би онъ могао и съ тимъ обстати. Али напредъ знамъ, да га многи неће држати и одъ они, који би могли, а многи зато, што су сасвимъ сиромашни. За садъ јоштъ извѣстно незнамъ какво ће бити материјално станъ овога листа, али се боимъ, да приходи неће ни близо намиравати расходе.

Ми имамо честити сународника, који би могли по

кои брой за сиромашне учителъ држати. Учтиво ихъ позивлѣмъ да ми на тай начинъ притехну при овомъ послу у помоћъ. Такви листови слали би се или онимъ учительима и школама, коима они рекну да се шалѣ, или би имъ се явило, куда се и коме ньиовъ даръ шалѣ. —

Гдѣ учителъ нису у станю, требало би да обшине листъ овай за школу држе. И родительи, кои могу, учинили би дѣци својој онолико користи, колико би на листъ овай жертвовали.

Я самъ почео и чинију колико могу и докъ будемъ мogaо. Жao би ми било, кадъ би у овой намѣри и тежњи морао клонути. Неби то само моя срамота била.

У Новоме Саду 22 окт. 1858.

Дан. Медаковић.

изъ светогъ писма

ЗАДАТЦИ

за евакидашня диктанда у срб. народнимъ школама.

I.

Изъ књига Мойсееви.

1. Люби Господа Бога твогъ, свимъ срцемъ своимъ, и свомъ душомъ својомъ, и свомъ снагомъ својомъ. —

2. Будите свети, као што самъ светъ я Господъ Богъ вашъ. —

3. Я самъ Господъ Богъ твой, неузимљи себи Богова други окромъ мене. —

4. Некланяйте се киповима, ни узимљите себи Богова резани, ни ливани; я самъ Господъ Богъ вашъ. —

5. Проклетъ био, ко кипа начинио, и нѣму се кланяо. —

6. Неначини себи кипа, ни којегъ подобия, било ономъ што је у небу, или на земљи, или у води и подъ земљомъ, нити се томе кланяй, ни служи; Ђръ

я самъ Господъ Богъ твой, Богъ яки и ревнъи въ, кои
ху грехе отаца каштиговати на деца до трећегъ и
четвртогъ рода, ако неузлюбе мене; а чини ѿ милости
неброенимъ илядама, кои ме любили буду, и мое за-
поведи извршавали.

7. Туђимъ Боговима некланяйте се, ни служите,
ни чините по ньима; него служите Господу Богу ва-
шемъ, пакъ ћу благословити вашъ лебъ и вино и воду,
и одврати ѿ болести одъ васъ, и благослови ѿ васъ
с' децомъ и плодовима, и с' дугимъ животомъ, и
стражъ ћу слати предъ вами, да се устрраве сви на-
роди, на кое ударите, и да сви неприятельи ваши
беже изпредъ васъ. —

8. Шестъ дана ради и свршай сва дела твоя, а
у данъ седми неради ни ти, ни синъ ти, ни кћи, ни
слуга, ни служкиня, ни туђинъ кои је кодъ тебе, ни
марва твоя, нитъ икои скотъ твой; Ђръ је и Богъ
светъ овай шестъ дана стварао, а седми се одморио,
и тай данъ благословио и посветио; сети га се дакле
и светкуй га. —

9. Што си Богу завештао, неодлажи, него изврши ѿ
одма, да ти се у грехъ неупише. —

10. Ко жертву узприноси Боговима, а не Богу
једноме, убиенъ да буде. —

11. Некуните се именомъ Божиимъ у неправду и
превару, да неокаляте свето име Бога вашегъ. —

12. Неупотреби имена Божиегъ на зло, џръ неће
безъ каштиге проћи, ко име ињгово на зло употребио
буде. —

13. Ко име Божије узгрди, нека га народъ каме-
њемъ убије. —

14. Псовача наполѣ извуците, и све кој су га
чули сазовите, нека га каменемъ убијо. —

15. Сваки нека се оцу свомъ и матери својој
покорава, ко је радъ срећанъ да буде. —

16. Поштуй оца твогъ и матерь твою, да ты
благо буде, и да дуголѣтанъ будешъ на земли. —
17. Проклетъ био, ко оца свогъ и матерь свою
срамотио. —
18. Ко оца свогъ иль матерь узбие, убиенъ да
буде. —
19. Ко оца свогъ иль матерь нагрди, убиенъ да
буде. —
20. Ко зле рекне оцу свомъ иль матери своій,
убиенъ да буде.
21. Сву децу, што свое родителъ и старие не-
слушаю, и ныма се непокораваю, властима предайте,
и народъ сазовите, нека ихъ каменъмъ побию. —
22. Власти поштуйте, а Бога се бойте. —
23. Поштуйте старие люде и предъ ныма уста-
ните, а Бога се бойте. —
24. Немрази на брата свогъ, него ако зло чини
опомени га, да ты се у грехъ неупише. —
25. Небуди осветльивъ, не враѣай зло за зло,
него люби ближнѣгъ свога, као себе самога. —
26. Негледай на друге, што зла чине, па да га
чинишъ и ты, него се Бога бой. —
27. Некрадите, иелажите, неоцрнийте ближнѣга
свога. —
28. Неизноси на друга твогъ сведочанства лаж-
льива. —
29. Неприми ни изнеси лажи на другога, нити се
с' невалалимъ дружи да му сведокъ будешъ у не-
правду. —
30. Одъ неправе речи одустани, невиногъ и пра-
веднога неуби, невалалога неправдай ни брани мита
нѣговогъ ради, ни мита прими. —
31. Немойте варати ни са коюмъ меромъ, него
мерите свакомъ са меромъ правомъ. —
32. Нечини неправде у суду, нитъ гледай туже-

номъ ни тужителю лика, ни господства, ни богатства, него суди свакоме по правди. —

33. Неузимљи одъ брата твогъ лихве, нити више, него што си му дао. —

34. Ако коме новаца у заемъ дашъ, небуди му отималица, не гомилай лихве на њга, јрбо ћешъ зло проћи. —

35. Ако братъ твой у беду падне, помози му и прими га себи, нека твой братъ кодъ тебе буде. —

36. Ако твой братъ у сиротиню падне, и теби се у службу понуди и прода, недржи га као роба, него као брата свогъ. —

37. Проклетъ био, ко туђе дирао и отимао. —

38. Проклетъ био, ко право туђина, удовица и сирота закидао. —

39. Туђина кои вамъ є прибегао негоните, него га држите и любите, као свое и себе саме. —

40. Туђинима, удовицама и сиротама нечините неправде ни зла, јръ ће плачъ њиовъ до мене до прети, и я ћу ихъ саслушати, и разгњевити се, и ма чомъ васъ посечи, да ваше жене удовице остану, и ваша деца сироте. —

41. Кадъ си твоје ньиве пожнео и воћа и винограде обрао, немой ихъ пабирчи, него остави то туђинима, и удовицама и сиротама, пакъ ће благословити Богъ сва дела руку твоји.

42. Незадржите и незакините плате наемнику, беднику и сиромаку, био онъ вашъ или туђинъ, него издайте све што є ньино одма; они тимъ душу држе, пакъ да се незаплачу на васъ, јръ ће вамъ у тежакъ грехъ уписано бити. —

43. Неузимљи у залогу альине с' леђа, иљ ако ти є ко дао, врати му є пре вечера, да га неувати ноћ гола и нага, и да се незаплаче на тебе, јрбо ћу га я чути, и њему ћу а не теби милостивъ бити. —

44. Проклетъ био, ко незнalogъ иль слепогъ

www.univerzita.com

варао. —

45. Ако ко кога удари и онай умре, убиенъ да буде и овай. —

46. Ко украде вола иль овцу и заколь иль прода, петъ волова да врати за једногъ, и четири овце за једну. —

47. Ко туђу нњиву иль воће и виноградъ оштети, марву свою у нњима пасући, са найбољимъ одъ свое нњиве и воћа иль винограда штету да накнади. —

48. Ако видишъ марвинче брата твогъ тумарити, непроћи га, него врати брату свомъ. Исто тако учини са свакомъ другомъ изгубљеномъ ствари нђеговомъ, где годъ најђешъ на њу, иль дознашъ за њу. —

49. Ако неприятеля твогъ говече најђешъ блудеће, непроћи га, него врати и подай чие се. —

50. Ако спазишъ неприятеля твогъ марвинче подъ товаромъ пале, немимоћи га, него приступи и помоги подићи му се. —

51. Ако на гнјездо птичие најђешъ, и птичиће иль јая најђешъ, остави недирати га, ако ћешъ да ти благо буде, и да дуго поживишъ на овомъ свету. —

52. Ове законе у срцу чувай и деци ихъ својој казуј у кући и у пољу, кадъ лежешъ и кадъ устаешъ, да ихъ добро упамте, и да се по нњима владају.

53. Благословенъ био, ко се по овомъ закону владао; благословенъ у кући и у пољу, — благословенъ с' децомъ и с' плодовима свои земаља и свое стоке, — благословенъ са стадама марве и оваца, и благословенъ кудгодъ излазио и улазио.

54. Проклетъ био, ко се закона одметао, проклетъ у кући и у пољу, проклетъ са децомъ и с' плодовима свои земаља и свое стоке, и проклетъ кудгодъ излазио и улазио.

Манѣ одъ ови задатака писаће деца докъ су писаню невештија, и мало по мало писаће све веће и веће задатке, а найвеће могу писати часловци и псалтирци за оно време у почетку године, докъ букварци черте писања уче. —

Задатци за слободне писмене саставе у II. разреду србски народни школа.

II. СТЕПЕНЬ.

Имена каквоће (adjectiva).

17 *Задатакъ.* Напишите ми, какви боя (шара) видите на стварима.

Решенѣ. На стварима видимъ боє: белу, црну, црвену, жуту, зелену, плаву, mrку и др.

18 *задатакъ.* Напишите ми, кое видове ствариј познаете.

Решенѣ. Я познаемъ ствари:

округле, шиљасте, угласте, гранасте и др.

19 *задатакъ.* Напишите ми каква може быти ливія.

Решенѣ. Ливія може быти:

права, крива, управљна, положена, коса, кратка, дугачка, извјојана, подвіена, надвісна, оделјна и др. (Узгредно нека овде подвуку предње слогове у смислу §. 32 I. читанке.)

20 *задатакъ.* Каква може быти вода?

Решенѣ. Вода може быти:

ладна, млака, топла, врела, ключала, срзла; сладка, кисела, горка, блютава, питка; чиста, бистра, мутна, блатнява, трунjava; стоећа, текућа, мирна, усталасана, падајућа, извирућа, плитка, дубока, и др.

21 *задатакъ.* Каквы има ствариј по вкусу и мирису?

Решенѣ. По вкусу има стварі:

сладкі, кисели, слани, горки, люты, отужны и др.

По мирису има стварій:

мирисавы, безмирисны, удараюћи, смрдльивы.

22 задашакъ. Какво мора быти добро дете?

Решенѣ. Добро дете мора быти:

покорно, послушно, благодарно, мирно, пристойно, смерно, искрено, чисто, вредно, прилѣжно и др.

23. задашакъ. Опишите свойства Божія, съ предлогомъ „най“ и „све.“

Решенѣ. Богъ є найсильній, наймудрій, найправедній, наймилостивій; Богъ є свесиланъ, свезнаюћ, свевидећ.

24. задашакъ. Напишите ми противна свойства одъ овы, коя ћу вамъ садъ казати:

право, суво, тепло, лако, округло, сладко, тврдо, бистро, брзо, слабо, дивље, весело, дубоко.

Решенѣ. Криво, мокро, ладно, тешко, угласто, кисело, мекано, мутно, споро, яко, питомо, жалостно, плитко.

25 задашакъ. Пишите вашемъ другу Богдану каква є наша школа, и питайте га за нѣгову.

Решенѣ. Богдане друже!

Ты не знашъ, каква є наша школа, — да ты кажемъ каква є. Наша є школа: велика, висока, дугачка, широка, видна, чиста. С ли и ваша овака. Пиши твомъ другу Н. Н.

(Продужиће се.)

Пописъ,

учебнихъ средства кое по налогу Вис. Наместништва свака јербска школа имати мора:

1. Ѓедну икону;
2. царевъ ликъ;

3. иконице за библичне повести старогъ и новогъ завета.

4. иконице за науку гледанъ;

5. географичне карте 1. о Войводству, 2. Аустрийскомъ царству, 3. Европи, 4. Планиглобе, и 5. о Палестини;

6. једну машину за рачунанѣ;

7. штице, (Wandfibel 10 Blätter) 89 новчића.

8. руководство ко красно писаню, (Anleitung zum Schönschreiben) 79 новчића.

На 1. Найболѣ би иконе биле, за мушке школе: Исусъ Христосъ с' децомъ, иль Св. Савва с' децомъ; за девојакче школе: Майка Божия с' дететошъ, иль Майка Божия са својомъ майкомъ. — Ове и подъ 2. означена, могу се добити кодъ литографа Настаса Јовановића у Бечу, по јевтине новице. —

На 3. Засадъ боли ни јевтиним нема негъ што су: Bilder zum Anschauungsunterrichte IV. Theil altes Testamente und V. Theil, neues Testament. Stuttgart. Schreiber.

На 4. За ово је прописана книга: Anschauungsunterricht in Bildern. Schulausgabe (koloriert) Prag. Tempffy. —

На 5. и то 1. Postkarte der Wojwodschaft Temeswar, Filialstaatsdruckerei. 30 кр.

А карте подъ 2. 3. и 4. означене, свака 32 кр. и 5. по 12. кр. Landes Industrie. Waimar.

На 6. Найболѣ одъ пештански тракслера наручиши, за 6. иль 8 кр. сребра.

Све ове ствари могу се преко книжара наручити. —

Пописъ.

школски книга,

ко је деца у срб. школама имати мораю.

Књиге за I. разредъ или за букварце:

1. Букваръ за срб. нар. училишта (Fibel) 14 новчића

2. Церковное пение (Gesangbuch)	13 новчића
Књиге за II. разредъ или за часловце:	
3. Прва езикосл. читанка (I-eß Sprach- und Lesebuch)	27 "
4. Часлоацъ (Kirchen Slawisches Lesebuch)	11 "
5. Нѣмачки букваръ (deutsche Fibel für serb. Schulen)	9 "
Књиге за III. разредъ, или за псалтирце:	
6. Друга књига о езикословију и читању (Zweites Sprach und Lesebuch)	51 "
7. Псалтиръ (Psalter)	27 "
8. Практично езикословие нѣмачко (Sprachlehre serb. deutsch)	49 "
9. Кратка свешт. историја (kleine biblische Geschicke)	6 "
10. 90 иконица за повѣсти старогъ и новогъ завѣта (kleine Bilder Bibel mit serb. Text)	7 "

Све књиге окромъ последнѣхъ, штампане су у Бечу кодъ ц. к. Дирекције училишни књига, и могу се преко књижара отудъ добити. Свакой в књизи пријодатъ немецки насловъ, радъ они књижара, што србски незнају. Цена сви књига метнута је у вредности новога новца.

Књижица са иконама подъ 10. означена, штампана је у Пешти, у штампарији „Bucsanszký“ Herrn gaffé. Jankovits'sches Haus. —

Пописъ књига.

кое по налогу Вис. Намѣстништва србски учительи имати морају.

- 1. Мали катихисисъ за начинатель (Kleiner Katechismus) . . . . .** 7 новчића.
- 2. Восточногъ вѣроисповѣд. катихи-**

УНИВЕРЗИТЕТСКА ВИБЛИОТЕКА	23 новчића
систъ за више ученичке разреде (Großer Katechismus)	23 новчића
3. Училишна и домашня библия. Стари и нови завѣтъ. Две части. (biblische Geschichte des alten und neuen Testaments 2 Bände mit Abbildungen) 2 Фор.	10 "
4. Методика рачуна на паметь (Methode des Kopfrechnens serbisch)	28 "
5. Књига упражнения у рачуну за III. разред. (Rechnungsübungen für die III. Klasse. serbisch)	16 "
6. Иста књига за IV. разред. (Rechnungsübungen für die IV. Klasse. serbisch)	18 "
7. Упутство за предаванъ букварски наука. (Methode zur Fibel. serbisch)	58 "
8. Кратко упутство за срб. нар. учителъ.	17 $\frac{1}{2}$ "
9. Псалтиръ преведенъ на србски . . . . . Овамо спада и:	50 "
10. Побожна размишлявания при слуша- нию Св. Литургии	35 "
Ово дана издаћиће изъ штампе у Бечу:	
11. Методика рачуна с' цифрама.	
12. Нови новацъ аустријански.	

У књизи подъ 1. означеной налазесе све молитвице, коя деца I. разреда научити имаю;
Књига подъ 2. означена служи за тумаченъ молитава;

Књига подъ 3. за приповеданъ библични повѣсти;
књиге подъ 4. 5. и 6. као и оне подъ 11. и 12.
служе за рачунъ;

У књигама 7. и 8. изложенъ є цео нови методъ;
књиге подъ 9. и 10. служе за тумаченъ Псалтира и Ектения.

Све књиге одъ 1. до 8. означене, штампане су у Бечу кодъ ц. кр. Дирекције училишни књига, и могу се преко свакогъ књижара отудъ добити. Узъ сваку књигу стављен је нѣмачки насловъ, да би ихъ учитељи и обшине и кодъ они књижара наручити могли, који србски незнано.

Књиге подъ 8. и 9. и 10. означене, штампане су у Новомъ Саду, и могу се одъ књижара Гинѣ-а у Новомъ Саду добити. Овай прима наручбине за све школске књиге и потребе. —

Цена сви књига метнута је у вредности новога новца. —

Пописъ књига.

Кој деци за поклонъ (премије) служити могу.

1. Географичне карте, у попису 1. подъ 5. стављене.
2. Све књиге у попису 2. изложене., аљ особито оне подъ броемъ: 2. и 10. —
3. Књиге изъ поиска 3. подъ броемъ 3. 9. и 10 означене. —

Поучна забава.

Ко се Бога сећа и иђга се Богъ.

Некій рибаръ порани еданъ данъ рано на воду да рибу лови; ал' вазданъ мучећи се и мреже замећући не улови ни једне једине рибице.

Сневесељњъ пође да се врати предъ ноћи кући. Вала да за то, помисли у себи, нисамъ данасъ био скретанъ што се нисамъ ютросъ Богу за благословъ помолio; ал' нећу — не ћу више никадъ то заборавити.

Текъ онъ біаше у мисли на Бога, ал' једна повећа риба, коју је друга јошъ већа віјала, искочи изъ

Wоде, и паднув' рибару у чунъ, поче му се предъ ногама праћкати.

Садъ видимъ, рече обрадованъ рибаръ, да є она речь света истина: *Ко се Бога сећа, и нѣга се Богъ.*

Дописи.

B. У Сомбору 13 Окт. Добро је познато србскомъ свѣту, да се овдѣ у Сомбору кодъ Србске препараандије налази једна књижница. Књижница та основана је трудомъ и жертвомъ првихъ професора овога заведенија год. 1816, и бројала је с' концемъ школске године 1857. 663 књиге у 905 свезака. Ове године умножена је она са знаменитимъ поклонима, и купљенимъ књигама. Тако је високо ц. к. попечительство просвете послало на даръ књигу: die Lehrmittel an der Pariser Ausstellung v Dr. Aerenstein. Наслѣдници покойнога протопрејсвитера В. Ковачића поклонили су 48 књига између коихъ су нека сочинения знаменитога Феофана Прокоповића на латинскомъ и рускомъ језику; сочиненния Илје Минјатеса у славенскомъ преводу; проповѣди архимандрита Гедеона; дѣла Лактанцијева и т. д. — Сима Станковићъ учитель Байскій поклонио је Србијанку одъ С. М. Сарайлије. До овога доба множила се књижница предуготовничка само поклонима, али је нашъ Г. школски савѣтникъ изнашао средства, како ће се одеадъ найболја педагогична дѣла за потребу професора препараандије куповати. Онъ је наредио прошасте године да сваки ученикъ положи уписну таксу одъ 1 ф. ср. а кадъ свидѣтелство добије опетъ по 1 ф. Одъ тихъ новаца и одъ поклона Сл. депутације фонда школскогъ купљено је 48 школскихъ и педагогичнихъ дѣла. Одъ месеца Марта до Августа о. г. примило је управитељство препараандије ради набављања књига и осталихъ за предавање нужднихъ средства путемъ ц. кр. политичнихъ властиј ове поклоне: Одъ обшири-

не Ст. Врбашке 7 ф. 30 кр; велиокикиндске: 21 ф. 10 кр; Шандорске 2 ф. 34 кр; Итебайске 7 ф. 33 кр; Србско-Арадачке 5 ф. 30 кр; одъ Модошке, Диняшке и Сенмартанске 11 ф. 30 кр; изъ окружия вел. Бечкеречкогъ 1 ф. 8 1/2 кр; изъ общине Беодрашке и среза турскокавнишкогъ 3 ф. 27 кр; — и тако свега 60 ф. 22 1/2 кр. За те новце купую се най-изменития педагогична дѣла, мане и остало средства за препдаванѣ нуждна, а рачунъ ће се вис. ц. кр. намѣстништу поднети. Хвала буди нашимъ прквенимъ общинама, кое су на позивъ вис. намѣстнишства ове жертва србской препарандїи принеле. Ми се надамо да ће скоримъ доћи оно срећно време, кадъ ће се наше общине и наши богатирци надметати с' даровима овомъ прејакномъ заведенију нашемъ на-менѣнима!

Г. Г. учителъ, кои су летосъ овдѣ новый методъ слушали, за споменъ тога знаменитогъ у лѣтописима школе наше дугађая скучили су суму одъ 40 ф. 27 кр; ср. и предали Г. професору Николи Вукичевићу с' жељомъ да се за те новце купи одъ којегъ Србскогъ академичкогъ живописца вешто израђени образъ просветитеља Србскогъ светога Савве, кои ће дворану педагогичногъ заведения красити, и ученике на ревност, бобожностъ и родолюбие побуђивати. Као што чуемо Г. Вукичевић ступио је већъ тога ради у договоръ са искуснимъ нашимъ живописцемъ Госп. Павломъ Симићемъ, кои је и светосавски манастиръ Кувеждинъ са особитомъ умѣтношћу пре нѣколико година живописао.

У ововарошкимъ србскимъ школама предавања су започета 1 Сентембра. Дѣце има петъ пута више него што је до сада бивало. Пре мѣсецъ дана стигло је одъ вис. намѣстнишства дозволенъ да се отвори II. разредъ у србской дѣвојачкој школи. Вальда ће дати Богъ па ћемо скоро и у нашимъ предградијима и на свима селиштама школе имати. Одъ нашихъ варошкихъ представника томе се добру подпuno надамо.